

سازمان تأمین اجتماعی

خبرنامه نوآوری در تأمین اجتماعی

شماره چهارم
سازوکارهای پیشرفته نام نویسی
و پوشش تأمین اجتماعی

تجربه‌های موفق دیجیتالی سازی
نام نویسی و پوشش تأمین اجتماعی

تجربه‌های موفق دیجیتالی‌سازی نام‌نویسی و پوشش تأمین اجتماعی

نقش دارند. با توجه به اهمیت موضوع سازوکارهای پیشرفته نام‌نویسی و پوشش تأمین اجتماعی، این شماره از خبرنامه به ویژگی‌های کلیدی یک سامانه نام‌نویسی مؤثر و تجربیات بین‌المللی ذی‌ربط اختصاص یافته است.

فرشاد نوروزپور
مشاور مدیرعامل
و مدیرکل روابط عمومی و امور بین‌الملل

خویش‌فرمایان و کارگران خانگی به رابط‌های نام‌نویسی ساده نیاز دارند. کانال‌های خدماتی باید از طریق رویکردهای چندکاناله، از جمله خدمات حضوری، با گروه‌های جمعیتی مختلف تطبیق داده شوند. تجربه نشان داده پوشش‌های ارتباطی و آگاهی‌بخشی نیز با آگاه‌سازی مردم در مورد خدمات و ارزش‌های تأمین اجتماعی و اعتمادسازی در گروه‌های بیمه‌ای سخت‌پوشش و کارفرمایان، در دستیابی به اهداف نام‌نویسی و پوشش تأمین اجتماعی

بر فرایندهای بعدی، مانند وصول حق بیمه و ارائه مزایا، تأثیر می‌گذارد. علاوه بر این، نام‌نویسی باید با مقررات حفاظت از داده‌ها، به‌ویژه در مورد اطلاعات حساس شخصی، مطابقت داشته باشد و با سایر فرایندهای سازمانی و نهادهای برون‌سازمانی هماهنگ شود؛ لذا رویکردهای نام‌نویسی کاربرپسند باید متناسب با نیازهای گروه‌های مختلف تنظیم شوند. کارفرمایان معمولاً به سازوکارهایی برای ثبت تعداد زیادی کارمند نیاز دارند، در حالی که

فرایندها و سیستم‌های نام‌نویسی، نقشی اساسی در مدیریت نظام تأمین اجتماعی دارند و از منظر ایجاد و نگهداری سوابق دقیق کارگران و کارفرمایان، از اهمیت زیادی برخوردارند. فرایند نام‌نویسی شامل ایجاد و به‌روزرسانی سوابق برای کارگران و کارفرمایان در برنامه‌ها و طرح‌های مختلف و همچنین در کل نظام تأمین اجتماعی است. مرحله اولیه، که ایجاد داده‌هاست، برای تضمین کیفیت داده‌ها حیاتی است و به‌طور قابل توجهی

نقشه راه ایسا برای سامانه‌های نام‌نویسی هوشمند

اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی با تلفیق فناوری‌های چندکاناله و تبادل داده‌های حاکمیتی، سازوکار جامعی را برای بسط چتر بیمه‌ای به سوی اقشار سخت‌پوشش و مهار اقتصاد غیررسمی تدوین کرده است

سامانه‌ها ایفا می‌نماید؛ راهبردهایی که با درک تفاوت‌های جمعیتی، رفع موانع زبانی و احترام به اقتضائات فرهنگی تدوین می‌شوند. سازمان‌های بیمه‌گر با جلب همراهی چهره‌ها و نهادهای معتمد محلی و هدایت پوشش‌های ملی، مسئولیت‌های قانونی کارفرمایان را شفاف ساخته و انگیزه پیوستن به سازوکار رسمی را تقویت می‌کنند. همکاری و مشارکت فرابخشی، نقطه تکامل این معماری نوین در عرصه رفاه عمومی است. سازمان‌های تأمین اجتماعی از طریق ایجاد کانال‌های نام‌نویسی مشترک، تبادل ساختار یافته داده‌ها برای ایجاد زمینه‌های قانونی و هدایت پوشش‌های هم‌افزای آگاهی‌بخش می‌توانند تاب‌آوری ساختاری و عدالت رویه‌ای را ارتقا دهند. پیاده‌سازی این مجموعه رهنمودها، سامانه‌های ثبت‌نام را از مجاری اداری صرف به پیشران‌های قدرتمند بسط عدالت اجتماعی، مهار اقتصاد غیررسمی و افزایش پایداری نهادهای رفاهی بدل می‌سازد؛ افقی روشن که در آن هیچ نیروی کاری به دلیل فقر ساختاری و انزوای سازمانی، بیرون از چتر حمایت‌های اجتماعی رها نخواهد شد.

سامانه‌های نوین نام‌نویسی موظفند تجربه کاربری را از طریق رویکردهای چندکاناله ارتقا بخشند؛ مسیری که در آن ترکیب متعادلی از خدمات حضوری، درگاه‌های تحت وب و برنامه‌های کاربردی تلفن همراه شکل می‌گیرد. در این چارچوب، اقدامات پیشگیرانه‌ای چون پر کردن خودکار فرم‌ها با تکیه بر اطلاعات ثبتی، بار بوروکراتیک را از دوش متقاضیان برمی‌دارد. هم‌زمان، استقرار سازوکارهای سخت‌گیرانه برای اعتبارسنجی داده‌ها، پایش تقاطعی سوابق و اطمینان از کیفیت اطلاعات، پایبندی به مقررات و قوانین بالادستی را به گونه‌ای خدشه‌ناپذیر تثبیت می‌کند. دسترسی مستقیم به پایگاه‌های داده‌های ملی و خدمات شناسایی دولتی، اهرمی بنیادین برای راستی‌آزمایی هویت‌ها و پایش اطلاعات دورن و برون‌سازمانی به شمار می‌رود. به اشتراک‌گذاری داده‌ها میان نهادهای حاکمیتی زمینه‌ای مساعد برای احراز صلاحیت و پایش مستمر سوابق فراهم می‌آورد و از تداخل‌های سیاستی پیشگیری می‌کند. علاوه بر فناوری، طراحی راهبردهای ارتباطی و ترویجی هدفمند نقشی حیاتی در موفقیت این

تحقق چتر فراگیر تأمین اجتماعی در گرو بازطراحی سامانه‌های نام‌نویسی و گذار از الگوهای سنتی به سازوکارهای هوشمند، انعطاف‌پذیر و کارآمد است. رهنمودهای اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی (ایسا) با تبیین پیوند عمیق میان فناوری، کیفیت خدمات و گسترش چتر حمایتی، نقشه‌راهی روشن برای ارتقای ظرفیت عملیاتی نهادهای رفاهی ترسیم می‌کند. این راهبردها به طور ویژه بر گنجانیدن جمعیت‌های سخت‌پوشش، نظیر کارگران اقتصاد غیررسمی، خویش‌فرمایان و شاغلان خانگی، در نظام‌های حمایتی تمرکز دارند؛ اقشاری که همواره به سبب پیچیدگی‌های اداری و موانع ساختاری از حقوق بنیادین خویش محروم مانده‌اند. بازمهندسی رویه‌ها با اتکا بر فناوری اطلاعات، نه تنها دسترسی عادلانه را تضمین می‌نماید، بلکه مانع از فرسایش منابع و انحراف منابع بیمه‌ای می‌شود.

رهنمودهای ایسا نقشه راه این دگرگونی را بر سه ستون استوار ساخته‌اند: راهکارهای اجرایی گسترش پوشش، فناوری‌های نوین اطلاعات و ارتباطات، و بهبود مستمر کیفیت خدمت به مخاطبان.

گذار تأمین اجتماعی به عصر حکمرانی یکپارچه

سازمان های تأمین اجتماعی آسیا و اقیانوسیه با بهره گیری از زیرساخت های نوین، فرایندهای نام نویسی را خود کار کرده ضمن کاهش بوروکراسی اداری، گستره چتر حمایتی خود را برای کارگران بخش غیررسمی توسعه می دهند

سازمان های پیشرو تأمین اجتماعی در منطقه آسیا و اقیانوسیه، با گذر از سازوکارهای سنتی و بوروکراسی های کند اداری، عصر جدیدی از «پوشش فراگیر و هوشمند» را بر پایه نوآوری های دیجیتال و یکپارچه سازی داده ها آغاز کرده اند. این تحول بنیادین که از طرح های تقدیر شده سازمان تأمین اجتماعی جمهوری اسلامی ایران در ارتقای پلتفرم های غیر حضوری آغاز می شود، دامنه نفوذ حمایت های اجتماعی را تا اعماق بخش های غیر رسمی اندونزی و فیلیپین و خود کار سازی ثبت نام کارفرمایان در مالدیو گسترش داده است. پیاده سازی سامانه های استعلام پیشرفته در عمان و امارات متحده عربی نیز با حذف روادید اداری و تحقق اتصال بین دستگاهی، الگویی نوین از کرامت بخشی به ذی نفعان را به نمایش می گذارد. مرور این تجربیات موفق منطقه ای، نه فقط روایتی از بسط عدالت اجتماعی، بلکه نقشه راهی جامع برای مدیران و سیاست پژوهان حوزه رفاه است؛ متنی که نشان می دهد چگونه الگوریتم ها و پلتفرم های کاربر پذیر می توانند چالش های دیرپای شمول بیمه ای، عدم دقت داده ها و محرومیت های شغلی را به نقطه عطفی در حکمرانی هوشمند تأمین اجتماعی تبدیل کنند.

ایران: درخشش بین المللی الگوی دیجیتالی سازی

سازمان های پیشرو حوزه رفاه در منطقه آسیا و اقیانوسیه طی سال های اخیر، جهشی چشمگیر را در مسیر مدرن سازی سازوکارهای نام نویسی رقم زده اند. میان این اقدامات، دستاوردهای نوآورانه سازمان تأمین اجتماعی جمهوری اسلامی ایران شامل «اپلیکیشن موبایل تأمین من» و «سامانه خدمات غیر حضوری es.tamin.ir» نفوذی فرامنطقه ای یافته اند. این طرح های پیشتاز با گذار از بوروکراسی های سنتی و ارائه خدمات هوشمند، موافقت هیأت داوران اتحادیه بین المللی تأمین اجتماعی (ایسا) را جلب کرده و موفق به دریافت تقدیرنامه ویژه در رقابت تجربیات موفق شده اند. بازتاب رسمی این مبادرت ها در گزارش جهانی ایسا، ایران را به عنوان الگویی پیشرو در توسعه زیرساخت های دیجیتال و بسط عدالت حمایتی به جامعه جهانی معرفی می کند.

اندونزی: شمول بیمه ای غیررسمی ها

شاغل در اقتصاد غیررسمی فراهم ساخته اند. برنامه sertakan عنوان بازوی اجرایی، توسعه عدالت حمایتی را هدف گرفته است؛ در حالی که سامانه دیجیتال jmo با ارائه بستری کاربر پسند، ثبت نام غیرحضوری و پرداخت آسان حق بیمه را میسر می سازد. توسعه اولیه اپلیکیشن jmo بر پایه پاسخگویی به چالش های مزمنی چون ازدحام سنگین در شعب و صف های طولانی انتظار صورت گرفت. اکنون این درگاه دیجیتال، ذی نفعان را از مراجعه حضوری بی نیاز کرده و امکان ثبت درخواست، نام نویسی از راه دور و دسترسی شفاف به اطلاعات را فراهم آورده است. کارفرمایان نیز از طریق همین درگاه قادرند نیروهای غیررسمی خود را تحت پوشش بیمه درآورند. این سامانه به علاوه، نقش یک ابزار آموزشی و آگاهی بخش را ایفا کرده و ارتقای شناخت عمومی از مزایای تأمین اجتماعی را رقم زده است. محور اصلی این سازوکار بر شمول گروه های آسیب پذیر و فراموش شده استوار است؛ طیف وسیعی شامل خدمتکاران خانگی، رانندگان شخصی، نگهبانان، کشاورزان، صیادان، کسبه خرد و حتی خادمان و رهبران اماکن مذهبی که پیش از این از حق اولیه پوشش های رفاهی محروم بوده اند. اندونزی با این الگوی دوگانه، توانسته دسترسی آسان به حقوق اجتماعی را برای طیف های متنوع مشاغل غیررسمی محقق سازد.

گسترش چتر حمایتی به اجرا گذاشته است. این دو طرح ابتکاری، فرایندهای پیچیده نام نویسی را روان سازی کرده و امکان پوشش بیمه ای را برای اقشار

سازمان ملی مدیریت تأمین اجتماعی برای استخدام اندونزی (bpjs)، با هم افزایی دورا هبرد مکمل تحت عناوین «برنامه sertakan» و «اپلیکیشن موبایل jmo»، الگویی کارآمد را برای

مالدیو: سامانه خودکار نام‌نویسی کارفرمایان

سازمان مدیریت مستمری مالدیو سال ۲۰۲۱ میلادی با رونمایی از سامانه خودکار نام‌نویسی کارفرمایان، گامی بلند در مسیر حل چالش‌های دیرپای شمول بیمه‌ای در بخش خصوصی برداشت. این اقدام تحول‌آفرین در چارچوب طرح بازنشستگی تأمین اجتماعی مالدیو به اجرا درآمد تا ساختارهای سنتی را متحول سازد. الگوی پیشین نام‌نویسی متکی بر تبادل سنتی و دستی اطلاعات میان سازمان مدیریت مستمری و وزارت توسعه اقتصادی بود؛ شیوه‌ای ناکارآمد که تأخیرهای مزمن، گردآوری داده‌های ناقص و در نهایت اختلال جدی در انطباق با قوانین رفاهی را به همراه داشت.

تعامل فراسازمانی میان این دو نهاد حاکمیتی، سرانجام به طراحی و راه‌اندازی پلتفرمی یکپارچه و هوشمند انجامید. کارفرمایان بر اساس این الگوی جدید، هم‌زمان با ثبت رسمی شرکت و کسب هویت حقوقی در وزارت توسعه اقتصادی، به صورت خودکار و بدون نیاز به طی مراحل اداری مجزا، در طرح بازنشستگی تأمین اجتماعی نیز نام‌نویسی می‌شوند. این هم‌افزایی هوشمندانه، امکان دسترسی برخط و هم‌زمان سازمان مستمری به تمامی داده‌های شناختی و ثبتی کارفرمایان را فراهم کرده است.

گسترش دامنه پوشش بیمه‌ای در بخش خصوصی و ارتقای امنیت شغلی نیروی کار است؛ بخش حیاتی اقتصاد مالدیو که پیش‌تر به دلیل موانع اداری با فرار بیمه‌ای و عدم رعایت الزامات قانونی مواجه بود، اکنون زیر چتر حمایتی پایدار قرار دارد.

پرداخت کنند. حذف خطاهای انسانی و امکانی که این پلتفرم برای پایش برخط فراهم آورده، زمینه انضباط مالی و انطباق کامل با قوانین را تسهیل کرده است. نتیجه نهایی این رویکرد داده‌محور، بسط عدالت اجتماعی،

دست‌آورد اصلی این اصلاح ساختاری، شتاب بخشی چشمگیر به فرایند ثبت نام نیروی کار و روان‌سازی روند وصول حق بیمه‌های بازنشستگی است. کارفرمایان بخش خصوصی اکنون می‌توانند بدون تحمل دیوان‌سالاری‌های پیچیده، کارکنان جدید خود را در کوتاه‌ترین زمان ممکن تحت پوشش بیمه قرار داده و تعهدات مالی مربوطه را بدون تأخیر

عمان: ارائه الگوی نوین برای پوشش همگانی

نام‌نویسی را از یک فرآیند اداری پرهزینه و وابسته به ورود دستی اطلاعات، به فرآیندی عمدتاً خودکار و داده‌محور تبدیل کرده است. این ساختار بر یکپارچگی داده‌ها و اعتبارسنجی خودکار استوار است و با اتصال منابع مختلف اطلاعاتی، امکان شناسایی و ارزیابی دقیق‌تر متقاضیان را فراهم می‌کند.

در این معماری دیجیتال، داده‌های شهروندان، اطلاعات حساب‌های بانکی، جزئیات مربوط به کارافتادگی و اطلاعات درآمد خانوار از مسیر انتقال انبوه داده‌ها و خدمات وب، در یک ساختار مرکزی گردآوری و به‌روزرسانی می‌شوند. به این ترتیب، شهروندان از تکرار ورود اطلاعات و ارائه مکرر اسناد بی‌نیاز می‌شوند و بخش قابل توجهی از بار اداری از دوش آنان برداشته می‌شود.

مزیت مهم این مدل، تنها در سرعت و سهولت ثبت نام خلاصه نمی‌شود، بلکه طراحی آن به گونه‌ای است که استفاده از خدمات حمایتی را در طول زمان نیز تسهیل کند. پس از ثبت نام برای یکی از مزایا، شهروند تنها کافی است برای سایر برنامه‌ها احراز شرایط خود را تأیید کند. حتی اعتبارسنجی حساب بانکی نیز یک‌بار انجام می‌شود و پس از آن، در فرایندهای بعدی تکرار نمی‌شود.

این تجربه عمان نشان می‌دهد دیجیتالی کردن نظام حمایت اجتماعی، زمانی بیشترین اثر را دارد که فناوری در خدمت کاهش پیچیدگی‌های اداری، افزایش دسترسی شهروندان، توزیع عادلانه خدمات عمومی و ارتقای کارآمدی نظام حمایتی قرار گیرد و در نهایت، اعتماد عمومی را نیز به صورت پایدار و ملموس تقویت کند.

زندگی شهروندان است. در قلب این تحول، سامانه‌های نوین نام‌نویسی و پرداخت مزایا قرار دارند؛ سامانه‌هایی که با تکیه بر فناوری‌های روز، فرآیند دریافت خدمات را برای مردم ساده، سریع و کم‌هزینه طراحی کرده‌اند. طرح حمایت اجتماعی عمان که از سال ۲۰۲۴ به اجرا درآمده،

صندوق حمایت اجتماعی عمان (spf) در چارچوب قانون حمایت اجتماعی سال ۲۰۲۳، مسیر تازه‌ای برای گسترش چتر حمایت‌های اجتماعی و استقرار پوشش جامع بیمه‌ای گشوده؛ مسیری که هدف آن، کاهش شکاف‌های گذشته در نظام تأمین اجتماعی و ارائه حمایت‌های منسجم در مراحل مختلف

فیلیپین: گسترش پوشش با نام‌نویسی سیار

نظام تأمین اجتماعی فیلیپین (sss) در سال ۲۰۲۳ دو برنامه تازه با هدف گسترش پوشش بیمه‌ای و تسهیل دسترسی گروه‌های محروم به خدمات تأمین اجتماعی راه‌اندازی کرد. برنامه‌های «e-wheels» و «kcp» اگرچه هر دو در مسیر افزایش شمول اجتماعی حرکت می‌کنند، اما جامعه هدف و سازوکار اجرایی متفاوتی دارند.

برنامه e-wheels مشخصاً بر کارگران بخش غیررسمی متمرکز است و با بهره‌گیری از دفاتر و واحدهای سیار، خدمات تأمین اجتماعی را به مناطقی می‌رساند که دسترسی به شعب ثابت برای ساکنان آنها دشوار است. این واحدها در نقاط مختلف کشور مستقر می‌شوند تا جوامع دورافتاده و گروه‌هایی نظیر کشاورزان و ماهیگیران را که معمولاً با اشتغال ناپایدار و نوسان درآمد روبه‌رو هستند، تحت پوشش قرار دهند. صدور شماره تأمین اجتماعی، کمک به نام‌نویسی و بازیابی اطلاعات حساب، ثبت نام در درگاه اینترنتی سازمان و پاسخ‌گویی به پرسش‌های عمومی، از مهم‌ترین خدمات این واحدهاست. کارکنان همچنین مزایا و حقوق ناشی از عضویت در نظام تأمین اجتماعی را برای افراد فاقد پوشش تشریح می‌کنند.

در سوی دیگر، برنامه kcp بر همکاری نزدیک با دستگاه‌های ملی و واحدهای محلی دولت استوار است و عمدتاً کارگران طرف قرارداد دولت و رانندگان وسایل نقلیه سه‌چرخه را هدف قرار می‌دهد. در این چارچوب، فرایند نام‌نویسی به صورت حضوری و در محل

تجربه فیلیپین نشان می‌دهد گسترش پوشش تأمین اجتماعی، تنها به توسعه خدمات در شعب رسمی وابسته نیست و می‌تواند با نزدیک شدن نظام بیمه‌ای به محل زندگی و کار گروه‌های کمتر برخوردار، شمول اجتماعی را تعمیق کند.

• انجام می‌شود و یک مسئول حساب‌های انفرادی بر اجرای صحیح همکاری‌ها نظارت دارد. مأموریت این مسئول، اطمینان از ثبت نام دقیق کارگران و مدیریت بهینه حق بیمه‌های پرداختی است.

امارات: رویکرد دیجیتالی شدن نام‌نویسی

(g2g)، سامانه «نام‌نویسی هوشمند» را راه‌اندازی کرده؛ سامانه‌ای که با هدف ارائه خدماتی کارآمد، دقیق و کاربرپسند، هم برای کارگران و هم برای کارفرمایان طراحی شده است. یکی از مهم‌ترین ابعاد این تحول، اتصال سامانه صندوق به سازمان‌ها و نهادهای کلیدی امارات متحده عربی است. در این چارچوب، adpf با اداره فدرال هویت و شهروندی برای دریافت اطلاعات جمعیتی، با بانک مرکزی برای دسترسی به جزئیات بانکی، با سازمان عالی شیخ زاید برای طبقه‌بندی موارد از کارافتادگی و با وزارت منابع انسانی برای دریافت اطلاعات استخدامی همکاری می‌کند. این یکپارچگی سبب شده اطلاعات مورد نیاز تا حد امکان از منابع معتبر و رسمی دریافت شود و نیاز به ورود دوباره داده‌ها کاهش یابد.

همزمان، بازطراحی فرایندهای نام‌نویسی با حذف اسناد غیرضروری، کاهش حجم اطلاعات ورودی و محدود کردن آن به داده‌های ضروری، مسیر نام‌نویسی را به شکل محسوسی ساده کرده است. اکنون اطلاعات مورد نیاز عمدتاً به جزئیات حقوق و دستمزد، تاریخ پیوستن به سازمان و یک اظهارنامه الکترونیکی محدود شده است؛ تغییری قابل توجه در مقایسه با گذشته که ارائه چهار سند مجزا ضرورت داشت. در کنار این ساده‌سازی، مجموعه‌ای از فرایندهای اعتبارسنجی نیز برای افزایش دقت اطلاعات و جلوگیری از ثبت سوابق تکراری به کار گرفته شده است. به این ترتیب، تجربه ابوظبی نشان می‌دهد که دیجیتالی کردن تأمین اجتماعی، هنگامی که با اتصال برخط نهادهای دولتی و پالایش هوشمند داده‌ها همراه شود، می‌تواند هم بار اداری را کاهش دهد و هم کیفیت قابلیت اتکای اطلاعات بیمه‌ای را ارتقا بخشد.

تبدیل کند.

بر این اساس، تمامی خدمات مرتبط با نام‌نویسی به بسترهای دیجیتال منتقل شده و اعضا و نهادهای می‌توانند از طریق کانال‌هایی مانند وبسایت و اپلیکیشن تلفن همراه adpf، بدون نیاز به مراجعه حضوری و درگیر شدن با بروکراسی سنتی، مراحل نام‌نویسی خود را انجام دهند. صندوق همچنین با تکیه بر تحول دیجیتال و یکپارچگی دولت به دولت

صندوق مستمری امارات متحده عربی در ابوظبی (adpf) در چارچوب برنامه‌ای برای نوسازی خدمات و گسترش دولت دیجیتال، از سال ۲۰۲۳ مجموعه‌ای از سازوکارهای پیشرفته را برای ساده‌سازی فرایند نام‌نویسی کارگران به اجرا گذاشته است. این اصلاحات با هدف رفع مشکلاتی همچون نادقتی اطلاعات، طبقه‌بندی‌های نادرست، تأخیر در ثبت سوابق و ایجاد داده‌های تکراری طراحی شده و تلاش دارد فرایند عضویت را از یک مسیر اداری و پرهزینه، به تجربه‌ای ساده، سریع و کاملاً دیجیتال

نسخه ۶ کشور برای تحول نام‌نویسی

تجربه‌های موفق بین‌المللی نشان می‌دهد تحول نام‌نویسی تأمین اجتماعی زمانی به افزایش پوشش منجر می‌شود که فناوری، داده دقیق، ساده‌سازی و ارتباط مؤثر هم‌زمان عمل کنند

نام‌نویسی زمانی سریع و قابل اتکا خواهد بود که سازمان تأمین اجتماعی به داده‌های معتبر هویتی، شغلی، بانکی و خانوار دسترسی داشته باشد. در مالدیو، همکاری با وزارت توسعه اقتصادی به ثبت خودکار و دسترسی به اطلاعات کارفرمایان انجامیده است. در امارات نیز اتصال سامانه‌ها به نهادهای هویتی، بانکی، از کارافتادگی و اشتغال، اعتبارسنجی و حذف داده‌های تکراری را ممکن کرده است.

یکپارچگی داده‌ها صرفاً مسئله‌ای فنی نیست و با حکمرانی خوب و کاهش خطا ارتباط دارد. داده ناقص می‌تواند به ثبت نادرست، طبقه‌بندی اشتباه، تأخیر در ارائه خدمت یا ایجاد سوابق تکراری منجر شود. از این رو، رهنمودهای ایسا بر کنترل کیفیت، اعتبارسنجی با داده‌های درون و برون سازمانی و دسترسی به خدمات دولتی برای شناسایی افراد تأکید می‌کنند.

در کنار زیرساخت فنی، ارتباط با جامعه نیز بخشی از معماری پوشش است. برنامه #sertakan در اندونزی از پوشش‌های عمومی برای آگاه‌سازی کارگران غیررسمی بهره برده و jmo علاوه بر ارائه خدمت، نقش آموزشی دارد. در فیلیپین، دفاتر سیار مزایای عضویت و خدمات آنلاین را به جوامع دورافتاده معرفی می‌کنند.

جمع‌بندی این تجربه‌ها روشن است: موفقیت در نام‌نویسی تأمین اجتماعی از یک سامانه منفرد حاصل نمی‌شود، بلکه نتیجه هم‌افزایی فناوری، ساده‌سازی، همکاری میان‌نهادهای، کیفیت داده و ارتباطات راهبردی است. مالدیو، عمان و امارات مسیر خودکارسازی عمیق‌تر را نشان می‌دهند؛ اندونزی و ایران اهمیت کانال‌های تلفن همراه و خدمات دیجیتال را برجسته می‌کنند و فیلیپین یادآور می‌شود که برای گروه‌های کم‌برخوردار از فناوری، حضور میدانی همچنان واقعاً ضروری است. حاصل مشترک این تجربه‌ها، کاهش موانع ورود، تقویت نام‌نویسی مستمر و افزایش فراگیری نظام‌های تأمین اجتماعی است.

کاهش دهد. تجربه فیلیپین از این منظر قابل توجه است؛ این کشور در کنار ابزارهای آنلاین، دفاتر سیار را برای کشاورزان، ماهیگیران و دیگر گروه‌هایی به کار گرفته که دسترسی یا دانش دیجیتال محدودی دارند. بنابراین دیجیتالی شدن موفق به معنای حذف خدمات حضوری نیست، بلکه به معنای ساختن نظامی چندکاناله است.

ساده‌سازی؛ شرط گسترش پوشش

دومین عامل موفقیت، کاهش بار اداری و تبدیل نام‌نویسی به فرایندی ساده است. هر مرحله اضافی، سند غیرضروری یا ورود تکراری اطلاعات می‌تواند مانعی برای پوشش باشد. در عمان، بخشی از داده‌ها از پیش تکمیل می‌شوند و تأیید حساب بانکی تنها یک بار انجام می‌گیرد. در امارات متحده عربی نیز اسناد غیرضروری حذف و اطلاعات درخواستی به موارد ضروری محدود شده است.

در مالدیو نیز زمان نام‌نویسی از سه روز به همان روز رسیده و حذف فرایندهای کاغذی، بیش از ۱۳۲ فرم کاغذی در سال را از چرخه خارج کرده است. این نتایج نشان می‌دهد ساده‌سازی می‌تواند تجربه کاربر، انطباق با مقررات و ظرفیت وصول حق بیمه را هم‌زمان تقویت کند.

سازوکار نام‌نویسی همچنین باید با ویژگی گروه هدف تناسب داشته باشد. کارفرمای بزرگ به راهکاری برای ثبت هم‌زمان شمار زیادی کارمند نیاز دارد، در حالی که خویش فرما، کارگر خانگی یا شاغل بخش غیررسمی ممکن است به رابطی ساده، قابل دسترس یا خدمت حضوری نیازمند باشد. رهنمودهای ایسا نیز بر گروه‌های سخت‌پوشش، خدمات چندکاناله و استفاده از داده‌های از پیش موجود تأکید دارند.

داده دقیق؛ اعتماد پایدار

عامل سوم، همکاری میان سازمان‌ها و کیفیت داده‌هاست.

گسترش پوشش تأمین اجتماعی صرفاً به ایجاد شعب، افزایش نیروی انسانی یا تدوین مقررات وابسته نیست؛ تجربه کشورها نشان می‌دهد آغاز فراگیری، طراحی سازوکاری است که شهروند، کارفرما و نهادهای دولتی را با اصطکاک کم به یکدیگر متصل کند. بررسی تجربه‌های اندونزی، جمهوری اسلامی ایران، مالدیو، عمان، فیلیپین و امارات متحده عربی نشان می‌دهد فناوری، ساده‌سازی فرایند، تبادل داده، همکاری میان سازمانی و ارتباط مؤثر با جامعه، پنج ضلع یک الگو هستند. وجه مشترک این تجربه‌ها، حرکت از ثبت پرهزینه و کاغذمحور به نام‌نویسی هوشمند، سریع، دقیق و متناسب با نیازهای مختلف جمعیتی است.

فناوری؛ زیرساخت خدمت نوین

نخستین وجه مشترک تجربه‌ها، عبور از نام‌نویسی سنتی و حرکت به سمت بهره‌گیری نظام‌مند از فناوری‌های دیجیتال است. در اندونزی، اپلیکیشن jmo نام‌نویسی و پرداخت حق بیمه را تسهیل کرده و در کنار برنامه #sertakan به گسترش پوشش کارگران غیررسمی کمک می‌کند. در جمهوری اسلامی ایران نیز توسعه «تأمین من» و سامانه خدمات غیرحضوری es.tamin.ir، بخش مهمی از مسیر دیجیتالی شدن خدمات را شکل داده است. مطابق خبرنامه، سامانه غیرحضوری بیش از ۸۶ میلیون بار استفاده و اپلیکیشن «تأمین من» بیش از ۷ میلیون بار نصب شده است.

در مالدیو، عمان و امارات متحده عربی، خودکارسازی دنبال شده است. مالدیو با تبادل اطلاعات میان اداره مستمری و وزارت توسعه اقتصادی، نام‌نویسی خودکار کارفرمایان را امکان‌پذیر کرده است. عمان داده‌های شهروندی، حساب بانکی، اطلاعات از کارافتادگی و درآمد خانوار را در یک مخزن مرکزی گردآوری می‌کند تا ورود مکرر اطلاعات حذف شود.

فناوری زمانی ارزشمند است که زمان، خطا و هزینه دسترسی را

نتایج به دست آمده	سازمان
- نام‌نویسی ۷۹۰۰۰ نفر تا آوریل ۲۰۲۴، که ۳۹/۵٪ تحقق هدف را نشان میدهد. - در سال ۲۰۱۹، تعداد کاربران اپلیکیشن دیجیتال bpjs به ۵/۹ میلیون نفر رسید و تا سال ۲۰۲۳، تعداد کاربران فعال اپلیکیشن jmo به ۱۴/۲ میلیون نفر افزایش یافت.	سازمان ملی مدیریت تأمین اجتماعی، اندونزی
- سامانه es.tamin.ir بیش از ۸۶ میلیون بار مورد استفاده قرار گرفت و اپلیکیشن موبایل تأمین من بیش از ۷ میلیون بار نصب شد و میزان رضایت کاربران ۸۶ درصد بود. - از سال ۲۰۲۰، هر دو سیستم امکان نام‌نویسی ۵,۴۵۸,۸۸۹ کارگر توسط کارفرمایان، ۲,۴۶۳,۰۸۲ نفر از افراد تحت تکفل کارگران، ۲,۹۹۱,۰۱۷ کارگر خویش فرما، ۳۱۰,۶۹۹ زن و دختر خانه‌دار و ۷۲۸۶۰ دانشجویان را فراهم کرده‌اند.	سازمان تأمین اجتماعی، ایران
- زمان نام‌نویسی از ۳ روز به نام‌نویسی در همان روز کاهش یافت. - مشارکت در فرآیند بدون کاغذ با حذف بیش از ۱۱۳۲ فرم کاغذی در سال. - دریافت اطلاعات به روز کارفرما از وزارت توسعه اقتصادی.	سازمان مدیریت مستمری، مالدیو
- نام‌نویسی ۱/۴۹ میلیون شهروند طی ۵ ماه ابتدایی ۲۰۲۴ برای طرح حمایت اجتماعی. - به طور متوسط ۹۰ درصد از اهداف نام‌نویسی در برنامه‌های مختلف تأمین اجتماعی (مزایای سالمندی، مزایای فرزندان، بازماندگان، از کارافتادگی و حمایت از درآمد خانواده) محقق شد.	صندوق حمایت اجتماعی، عمان
- نام‌نویسی تعداد ۱۱۸,۲۵۲ عضو جدید خویش فرما از این طریق در سال ۲۰۲۳ - تحت پوشش قرار گرفتن ۱/۵۳ میلیون نفر با برنامه e-Wheels (۷۰۹ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۲۲)، که از این تعداد، ۱۷۵,۸۶۰ نفر خویش فرما هستند.	نظام تأمین اجتماعی، فیلیپین
- زمان نام‌نویسی از ۱۰ دقیقه به یک کلیک فوری کاهش یافت. - ارائه خدمات به موقع در ۹۷/۹۲٪ از نام‌نویسی کارفرمایان و ۹۹/۲۸٪ از کل خدمات در سال ۲۰۲۳. - رسیدن به نرخ دقت ۹۷/۰۹٪ در تراکنش‌های تکمیل شده در سال ۲۰۲۳.	صندوق بازنشستگی امارات متحده عربی